

Utbildningsförvaltningen
Vaxholms kommun
Eriksövägen 27, 185 33 Vaxholm
www.vaxholm.se

Yttrande om framtidsval - karriärvägledning för individ och samhälle (SOU2019:4)

Sammanfattning

Framtidsval – karriärvägledning för individ och samhälle (SOU 2019: 4) är ett omfattande och väl genomfört betänkande med intressanta förslag för att stärka studie- och yrkesvägledningen. Vaxholms stad instämmer med delar av förslaget som att benämningen av studie- och yrkesvägledare ändras till karriärvägledare, att elevernas tillgång till karriärvägledning tydliggörs och förstärks, liksom att karriärvägledningens perspektivet stärks i de nämnda skolformernas ämnen samt med fokus på generell vägledning i låg- och mellanstadiet.

Framtidsvalet ser vi som positivt men vi ser också en del konsekvenser i form av ökade kostnader för kommunen och svårigheter att rekrytera studie- och yrkesvägledare p.g.a. kompetensbrist. Kombinationen kompetensbrist och ett saknande av legitimationskrav för professionen kan riskera att färre vill utbildas till karriärvägledare vilket kan få till följd att fler utbildade arbetar med karriärvägledning i framtiden som i sin tur riskerar likvärdigheten i framtidsvalet för eleverna.

Bedömning

Avsnitt 10.2 Benämningen studie- och yrkesvägledning ska ändras.

Vaxholms stad instämmer helt med förslaget att byta begreppet studie- och yrkesvägledare till karriärvägledare. Förslaget ligger i linje med Norden och övriga Europa. Individuell och generell karriärvägledning uppfattar vi som tydligare än de rådande begreppen vägledning i snäv och vid bemärkelse.

Avsnitt 10.3 Elevernas tillgång till karriärvägledning ska tydliggöras och stärkas.

Förslaget att införa bestämmelser i skollagen att individuell karriärvägledning ska erbjudas vid vissa tillfällen och till specifika elevgrupper ser Vaxholm stad som ett positivt förslag i och med att karriärvägledning då blir riktade till specifika brytpunkter i individers liv. Detta kommer att kräva utrymme i elevens skoltid för att karriärvägledaren och skolformerna ska följa det nya lagförslaget. Utrymme i timplanen för den individuella vägledningen saknar vi i förslaget och ser därmed en risk att förslaget tar utrymme från något annat obligatoriskt inslag. Vi efterfrågar således ett tydligare förslag på hur tänkt utrymme till specifika karriärvägledningstillfällen kan organiseras utan att det sker på bekostnad av andra obligatoriska inslag i skolan.

Avsnitt 10.4 Karriärvägledarens uppgifter ska tydliggöras.

Här uppfattar Vaxholms stad betänkandet som bristfälligt för studie- och yrkesvägledaren som profession. Betänkandet ger förslag på riktade, individuella vägledningsinsatser av karriärvägledare men utan att höja statusen på professionen i form av yrkeslegitimation. I betänkandet står det att det blir svårt att uppfylla lagkraven om yrkeslegitimation på grund av rådande brist på utbildade studie- och yrkesvägledare. Det håller vi med om men vi ser inte heller att fler människor skulle utbilda sig till karriärvägledare genom att undvika krav på yrkeslegitimation. Tvärtom borde det öka attraktionen för yrket. En fråga vi ställer oss därför är om inte detta undvikande av att införa yrkeslegitimation istället leder till att fler utbildade personer arbetar med karriärvägledning i framtiden?

Trots lärarbrist valde regeringen att införa lärarlegitimation, för att på så sätt öka läraryrkets attraktionskraft och på sikt lön. Detsamma kommer nu att ske vad gäller lärare mot fritidshemmet. Vi ser inte orsaken till att inte göra detsamma vad gäller Karriärvägledare eftersom det är av stor vikt att upprätthålla och stärka yrkesprofessionen.

10.5.1 Framtidsval ska införas i grundskolan och motsvarande skolformer.

Vaxholms stad anser att det är positivt att införa framtidsvalet och utifrån de tre tänkta specifika innehållsmässiga delar som framgår i betänkandet på sidorna 300-301.

Karriärvägledare som undervisar i framtidsvalet är också positivt utifrån den kompetens som hen besitter. Förslaget får dock en del konsekvenser i form av kompetens samt kostnader.

Kompetenskonsekvens p.g.a. att det råder kompetensbrist och nyrekryteringar behövs för att kunna uppfylla betänkandets förslag. Vi ser också att yrkesrollen som studie- och yrkesvägledare med en mer styrd och fast tid på skolan påverkar utrymmet för kompetensutveckling och uppdateringar inom området som är absolut nödvändigt för studie- och yrkesvägledaren för att utföra sitt uppdrag utifrån den föränderliga värld vi lever i.

En annan konsekvens förslaget får i form av fler och utökade tjänster för studie- och yrkesvägledarna blir förstås positivt. Med fler studie- och yrkesvägledare på skolorna blir det inte lika sårbart för skolorna. Större tjänster och därmed färre till antalet arbetsplatser bidrar också till en höjd tillhörighet och bättre arbetssituation för den enskilde studie- och yrkesvägledaren. Om det finns ekonomi och kompetens kan läget därför bli väldigt bra.

Om inte kompetensen finns blir arbetsbördan orimlig för studie- och yrkesvägledaren att hinna med både enskilda vägledningen och framtidsvalet. Det finns då också en risk att undervisningen av framtidsvalet utförs av person som saknar kompetens i ämnet och därmed kan den likvärdiga utbildningen för eleverna bli påverkad.

För att genomföra förslaget i betänkandet ser vi att ett riktat statsbidrag är absolut nödvändigt för att möjliggöra ett likvärdigt genomförande i alla kommuner där kompetens och personalförsörjning behöver säkras. De resurser vi ser att vi Vaxholm stad skulle vara i behov av är ersättning för en heltidstjänst samt kostnader kring utbildning av befintlig personal, såväl Karriärvägledare som övrig personal i skola.

10.5.4 Stärkt karriärvägledningsperspektiv i grundskolan och motsvarande skolformer

Vi tycker att det är ett bra förslag att se över kursplanerna för att få en tydligare koppling till ämnen och den generella vägledningen med fokus på låg- och mellanstadiet. Det blir också bra om vägledare och lärare samverkar gällande planering och genomförandet. Vi ser även att förslaget kommer att kräva mer tid för studie- och yrkesvägledare i dessa skolformer.

**VAXHOLMS
STAD**

Remissinstans Vaxholms kommun

2019-04-09

Änr BUN 2019/81.600

3 av 3

I detta remissvar har

Monica Lalander- Samordnare gymnasie- och vuxenutbildning,

Christina Björkenvall- Verksamhetskontroller och

Myrna Selenius- Verksamhetsutvecklare deltagit från Vaxholms kommun.